

Any 2006. Albert Sánchez Piñol

Capítol I: Blancs i Blaus. Primers indicis de qui serà el guanyador 2006

Hi ha un aspecte del fenomen festiu que mai deixarà d'impressionar-me. A totes les poblacions existeix un ordre establert, la definició preclara d'allò que és normal i allò que és intolerable. I, de cop i volta, un segon després que es decreti l'inici de la festa, aquest mateix ordre vola pels aires. Tots els granollerins n'estan sent testimonis. Si un dia qualsevol una persona despullada creués els carrers de la ciutat, hi hauria un greu escàndol. La força pública intervindria i el nudista seria detingut. En canvi, aquests dies s'han pogut veure més de vuitanta persones, perfectament despullades, corrent com un ramat de bojós. I la gent aplaudia. Què ha passat? Que som en Festa Major.

Si ho mirem amb els ulls de la normalitat, el paisatge d'aquests dies és d'un surrealisme en estat pur. N'hi ha prou amb algunes coses que avui hem pogut veure: Rita Hayworth saludant-nos / dracs i gegants en desfilada / dimonis espurnadors / helicòpters bombardejant la població amb poemes... Sembla un exercici d'escriptura automàtica, però estic en condicions d'afirmar que tot això s'ha pogut veure aquí, a Granollers, el dijous 31 d'agost del 2006. Fins i tot les pràctiques més comunes s'han vist trastocades. O molt m'equivoco o allò habitual és que, en els actes cerimonials, les autoritats hissien l'enxaneta fins al balcó. Avui les forces vives, potser euforitzades per la força de la diada, han pujat l'enxaneta... i també un ganàpia enorme que era sota del nen!

El segon element fonamental en qualsevol festa popular és que durant uns dies, almenys durant uns quants dies l'any, el poder real no es troba al consistori sinó al carrer. Crec que mai no he vist una manifestació tan clara d'aquest principi sociològic com la que s'ha viscut aquest dijous, durant la presentació del pregó. Allò important no era que el guió de l'audiovisual tingués un contingut o un altre, defensés aquesta o aquella postura. Allò realment decisiu era el criteri manifestat pels granollerins amb ovacions o xiulets, a favor o en contra. I ha estat molt i molt instructiu: fins i tot jo, algú que ignorava les inquietuds de Granollers, una estona després ja estava capacitat per fer un petit llistat de les demandes populars:

1. Més habitatges a preus assequibles.
2. Ple reconeixement de les entitats culturals i locals perquè puguin exercir la seva funció.
3. Obertura de la Troca (???) (Això no ho he acabat d'entendre, jo creia que la troca, més que obrir-se, s'embolicava).
4. Jo no sé per què té tanta importància un cinema anomenat "Oscar" (???), però avui ha quedat palès que per als granollerins sí que en té, i no volen que plegui.

En fi, seria injust no valorar l'estoïcisme de les autoritats presents al balcó, obligades a assumir les lloances i crítiques amb el sentit democràtic que l'ocasió exigia. I pels xiulets que s'han sentit durant la transmissió del film, bé, jo no sóc cap analista polític, però la intuïció em diu que el proper govern municipal no serà dirigit pel Partit Popular.

Pel que fa a la resta del pregó, no puc estar-me de manifestar l'odi etern que es mereix el

director de cinema que ha prologat l'audiovisual: com es pot dir que Rita, la gran Rita Hayworth, no actua bé? Encara més: com se'ns pot oferir Rita, la gran Rita, i no fer que es despulli el braç esquerre davant del seu públic? Com a director ha demostrat ser més incompetent que Ed Wood, o pitjor encara, Carlos Saura.

Pel que fa a l'aspecte purament esportiu, la meva impressió sobre l'equip favorit és molt clara. S'entendrà que com a foraster, foraster absolut, les meves preferències per uns o altres són nul·les i, en conseqüència, recullo opinions net de prejudicis. Diguem que he fet una minienquesta a grans i petits, homes i dones, i que el meu únic criteri restrictiu era preguntar a individus que no duguessin símbols de cap bàndol. (Ho feia, naturalment, per evitar el lògic partidisme; però al final de la nit la meva precaució s'ha demostrat vàcua: un Blanc m'ha abordat per manifestar-me que estava segur de la victòria dels... Blaus.)

Bé. Valgui poc o molt, aquest és el meu diagnòstic forà a última hora del dijous, tres jornades abans que es proclami el guanyador. Senyores i senyors: per les opinions que he recollit en el dia d'avui, tot indica que els Blancs són favorits. Lleugers favorits, però favorits.

Capítol II: Per una rajola!

Com sabem que existim? I em refereixo al nostre jo col·lectiu. Com sabem que la nostra comunitat humana té una existència real? És alguna cosa més que una entelèquia? Doncs, segurament, perquè de vegades fem coses per recordar-nos que existeix.

És molt fàcil d'entendre. Quan proposem a la colla pessigolla de fer una paella, ningú no ens contesta: "D'acord! Ara mateix compro 300 kg d'arròs, 230 de sèpia, 150 de calamars..." Si algú fa paella per a TRES MIL persones és que pretén alguna cosa més que saciar una necessitat biològica. És possible que l'arròs compartit, per sobre de tot, sigui un mecanisme de cohesió de grup. Una manera de refermar lligams i dir-nos: "Ah, sí, quan hi som tots plegats és més fàcil entendre que formem part d'alguna cosa". Pel que fa a l'ambient viscut a l'arrossada popular d'avui, podria resumir-se amb aquesta típica, polisèmica i magnífica expressió catalana: bon rotllo. I si m'ho permeten, que l'arròs sortís bo ha estat meritori, però allò extraordinari era la diversitat de la gentada present: grans i petits, casats i solters, i tota la gamma humana que vulguin imaginar-se.

A la tarda: passada de rajoles, infantil i adulta. A la categoria infantil han guanyat els Blancs. A la d'adults, drama total. Els Blaus s'han imposat per 310 rajoles a 309. Pensem en l'insignificant pes d'UNA simple rajola. I, en canvi, en aquesta insignificància pot radicar la frontera entre l'alegria i la decepció. Tal i com han anat les coses, l'anterior victòria en la categoria infantil semblava un premi de consolació. En fi, com diria Mao Zedong: "De derrota en derrota fins a la victòria final".

No sé si ho han notat, però aquestes cròniques comencen a semblar tendencioses i partidistes. Ho són. Veuran, jo no tenia cap interès a prendre partit per un o altre dels dos bàndols. El que passa és que cadascú és com és, i hi ha coses que no poden evitar-se. Dues dades. La primera: al carrer, la proporció de gent vestida amb els colors en discòrdia és aclaparadorament favorable als Blaus. Crec que tothom pot compartir aquesta observació. I, com és ben conegut, l'instint humà més bàsic fa que estiguem a favor dels dèbils. (És el vell acudit de Gila: "Iba por la calle y me encontré con un gigante dándole de palos a un enano. Me dije: me meto o no me meto, me meto o no me meto... y me metí. ¡Y entre yo y el gigante molimos a palos al enano!" Si ens fa riure és precisament perquè la seva crueltat trenca la lògica més elemental.) Segona dada: pel que he pogut constatar, els Blaus tenen fama de ser més de la broma, més tarambana. Com diria aquell, "ojo al dato". Perquè, encara que no ho sembli, això situa automàticament els Blancs en una situació d'inferioritat tècnica. Jo estic

convençut que aquest imaginari és fals (o és que potser algú ha comptabilitzat les hores de diversió nocturna de tots els integrants de les dues colles?). I ara vostès imaginin-se la situació següent. Algú ens convida a una festa, però com a requisit per entrar-hi exigeix que ens unim a un dels dos grups en què es divideixen els participants: els "marxosos"... o els altres. Si a les festes justament hi anem a fer gresca, vostès quina facció escollirien? No m'estranya que el Blau sigui tan aclaparador. En la crònica de demà explicaré per què és bo i necessari que aquest any guanyin els Blancs.

No em facin gaire cas. Després de tot, sóc antropòleg i en conseqüència és molt probable que m'equivoqui. Als antropòlegs se'ls acusa d'anar a llocs remots, estudiar la seva gent i no entendre ni un borrall de la realitat que els envolta. Saben per què diuen que Cristòfor Colom era antropòleg? Perquè algú que viatja a Amèrica vuit vegades i es mor creient que ha arribat a l'Índia no pot ser res més que antropòleg. "Eppur" els Blancs guanyaran.

[PD dirigida a les autoritats pertinents: Si després d'aquest article pateixo alguna conseqüència fatal, si us plau, NO creguin que ha estat un accident encara que ho sembli.]

Capítol III: Un dia més a Granollers

Un dia més a Granollers. Temps suficient perquè un comenci a acostumar-se a l'insòlit com a fet quotidià. Avui mateix, vist en primera persona: veïns racionals projectant rajoles / ciutadans que escalen caixes de Coca-Cola / hordes de noies vestides de blanc rigorós apoderant-se de la via pública. Al matí: concurs de llançament de rajoles. És de les coses més extravagants que un pugui imaginar-se: homes i dones (més homes que dones, tot sigui dit) fent cua per veure qui envia més lluny una rajola. El més sorprenent és que una activitat així, que tendeix a la monotonia, té un poder d'addicció gens menyspreable. Un podria passar-se hores i hores veient un fet tan simple i absurd com això: rajoles volant per sobre de l'espatlla dels concursants, una rere l'altra. Després d'una estona fins i tot em sentia temptat a proposar canvis en la normativa. La distància que es registra és la que assenyalava el punt de contacte de la rajola amb el terra. Regla bàsica, copiada dels concursos olímpics. Però la rajola té una bonica tendència a rodolar un cop toca el sòl, de vegades fins i tot metres sencers. No seria més pertinent jutjar el punt d'aturada? D'aquesta manera els llançadors més hàbils, i les dones menys fortes, podrien aportar-hi un plus d'elegància. (Vet aquí un dels defectes prototípics de l'ànima humana. Trepitgem un lloc i dos dies després ens sembla allò més natural del món alterar el funcionament d'institucions que rutllaven la mar de bé des de molt abans que hi fóssim). Però si el llançament de rajoles tenia la seva gràcia, l'escalada de caixes hi afegia una emoció de circ. Amb una concessió més al deliri col·lectiu, l'activitat és literalment coneguda com a "Trempla la caixa". No és cap referència a la virilitat de les nostres institucions financeres. És, molt més notable, un repte als granollerins perquè escalin al més amunt possible apilant caixes de beguda. Per fi he entès d'on va sortir la vella expressió llatina que em va costar un suspens de la llengua de Ciceró al batxillerat: "Quod non ascendet!" (Fins on arribarà!). Vés a saber. I en aquests dies, on tot és possible, un no pot deixar de preguntar-se si, caixa a caixa, aquest concursant, o aquell, podria convertir-se en el primer granollerí que arribés a la Lluna.

De tota manera, Blancs i Blaus estaran d'acord que el plat fort del dia era l'estirada de corda. Com ja és habitual, l'estirada infantil feia de pròleg. Intentava pensar una bona frase per descriure la passió dels pares davant l'exercici competitiu dels seus fills. Se m'ha ocorregut que podria fer una bonica metàfora irònica, com per exemple: "Blaus i Blancs han participat dues vegades: entre ells, i poc abans en la competició infantil a través dels seus fills". Bé,

doncs, de metàfora no res, perquè al final els pares no se n'han pogut abstenir i hi han intervingut activament. Cal dir que hi havia més nens Blaus que Blancs. La desproporció era tan evident que fins i tot l'speaker no s'ha pogut estar de fer una demanda pública perquè més nens Blancs s'incorporeessin a la corda. De tota manera els pares Blaus no s'han pogut reprimir, i la primera victòria dels seus colors ha hagut de ser anul·lada perquè han ajudat els seus fills a tibar la corda. Lletja actitud. Segona victòria Blava i segona anul·lació. El motiu? Altra vegada havien estirat la corda els mateixos pares! Sigui com sigui, podem parlar de final feliç: la competició adulta l'han guanyat els Blancs, la qual cosa hauria de considerar-se una victòria pels que encara creiem en la justícia poètica. Suposo que ara em seria molt fàcil fer un elogi a la participació popular i bla bla bla. Sens dubte. Però si volen que els sigui sincer, jo proclamaria com a heroi del dia l'speaker. Enmig d'una gentada esvalotada, i d'una competició extrema, ha estat capaç de domesticar les passions i tirar el concurs endavant. Imaginin-se quina feinada! Haurien de concedir-li una medalla al mèrit civil, o alguna cosa així. Però, si tal com m'asseguren, fa anys i panys que la seva veu gestiona la Festa Major, no cal perdre el temps amb medalles: canonitzin-lo directament. Escoltat a última hora, quan ja em retirava. Una noieta Blava a les seves amigues: –Demà, si proclamen guanyadors els Blancs, jo penso saltar igual. Parlava de principis o de premonicions? Ai! Demà mateix, la resposta.

Capítol IV: Pedretes són floretes

Senyores i senyors: això s'ha acabat. I amb el final de la festa tot torna a la normalitat. Els que ahir volien arribar a la Lluna apilant caixes, eren aplaudits pels seus veïns. Si ho intenten avui, aquests mateixos veïns avisaran els tècnics de salut mental. Ahir tenia molt de mèrit plantar-se al mig del parc de Torras Villà i llançar una rajola a vint metres de distància. Si ho fan avui, la policia els detindrà per intent d'agressió pública. Encara el diumenge, a les cinc de la tarda, es podia veure el "Tractor Amarillo" i "Harry Cotxer" fent curses automobilístiques pel nucli urbà. No vull ni imaginar quina seria la reacció de la policia municipal si avui s'intenta circular amb aquelles quincalles de fantasia.

El que més sobta és que el factor que fa explotar aquests deliris alegres sigui un enfrontament tan àton, tan vacu de contingut, com el de Blancs i Blaus. Recordo que vaig arribar a Granollers, no feia ni cinc minuts que havia baixat del tren. Vaig mantenir una breu, però molt significativa, conversa amb una persona... i vaig renunciar a buscar qualsevol rerefons a la controvèrsia entre Blancs i Blaus. Va anar així. Parlàvem de Blancs i Blaus, i aquella veu es va afanyar a aclarir-me: "Sóc dels Blancs. I suposo que ara em preguntaràs per què. La resposta és que no en tinc ni punyetera idea". Esplèndid. Una altra conversa reveladora va ser la mantinguda per un periodista i el cap de la colla dels Blaus. Periodista: –I ara la pregunta del milió: en què consisteix ser Blau?

Resposta:

–Jo el que no suporto són els neutrals.

Rèplica genial, perquè a la demanda d'una essència (qui som) es contesta amb una funció (què fem). Ho creguin o no, amb una resposta tan concisa, el que estava fent l'Oriol era adscriure la Festa Major de Granollers en la línia de la modernitat més absoluta. Hi ha a Catalunya, avui en dia, dos models de Festa en pugna: Berga i Granollers. (La taxonomia és meva). En la primera es defensa una tradició en estat pur i la preeminència local. A Berga, d'alguna manera, se suposa que els forasters, els turistes, "contaminen" l'essència festiva. Que la participació massiva de forans "desvirtua" els orígens del ritual. Si m'ho pregunten, em quedo amb Granollers. A la festa de Granollers la tradició li importa una raveneta. Tothom és conscient que es tracta d'una mera excusa. (¿Com podria, d'altra banda, defensar-se una

tradició reinventada a cop d'hemeroteca, i tan absurda com la disputa entre dos rajolers?) I, encara més important, el mecanisme d'exclusió de Berga aquí es transforma en mecanisme d'integració. El que importa no és quanta gent estira la corda ni d'on prové, sinó com fer-ho perquè tothom hi participi. Bé, la frase és tan bonica que hauria de demanar royalties al consistori. En qualsevol cas, els mateixos himnes locals ja són prou lúcids i explícits al respecte: "Tant se val qui guanyarà". I la màxima diferència que podem trobar mai entre els dos equips se soluciona canviant tres lletres: U per NC o a l'inrevés. Si a Granollers existeixen dos equips és, simplement, perquè necessitem interlocutors, de la mateixa manera que necessitem miralls per saber qui som.

Naturalment, hi ha la part melancòlica. I això és que la festa, qualsevol festa, sempre és una manera d'alliberar tensions socials obviant les solucions. Demà serà un altre dia, i els joves continuaran tenint problemes d'habitatge; les associacions culturals seguiran amb problemes d'espai, i el centre, sense cinema; la gavina voladora (i no em refereixo a cap havanera) seguirà volant molt a prop nostre. Durant uns quants dies ho hem canviat tot... per oblidar que demà tot continuarà igual.

[En l'apartat merament anecdòtic ressenyem que els Blancs s'han imposat als Blaus. No cal amoïnar-se. Els alemanys tenen un refrany que ho explica molt bé: "Després d'un bon amic, el millor que es pot tenir en aquesta vida és un bon enemic". Els catalans ho diem d'una manera més dolça: "Pedretes són floretes"...]

// S'ha separat la Galeria d'imatges corresponent al uploader d'imatges propi del content type, // dels "nodes reference" als continguts de "Galeria d'imatges" pre-existents. ?> // Uploader d'imatges ?> // "Nodes reference" a les Galeries d'imatges ?>

comunicacio@ajuntament.granollers.cat

URL d'origen:<https://www.granollers.cat/festa-major-prova/any-2006-albert-sanchez-pinol#comment-0>